

Porte Akademik
Müzik ve Dans Araştırmaları Dergisi
Journal of Music and Dance Studies

e-ISSN: 2619-9688

Haziran | June 2023
Sayı | Volume 24

İTÜ TMDK Adına Sahibi/Owner on behalf of ITU TMSC
Ali Tüfekçi

Baş Editör/Editor-in-Chief
Gözde Çolakoğlu Sarı

Editör/Editor
Gözde Çolakoğlu Sarı
Eray Cömert

Editör Yardımcısı/Deputy Editor
Faruk Çalışkan

Teknik Editör/Technical Editor
Faruk Çalışkan

Dil Editörü (İngilizce)/Language Editor (English)
Valentina Elmetti
Pınar Karabacak

Yazım Editörü/Copyeditor
Elif Özen
Zehra Yılmaz

Porte Akademik Müzik ve Dans Araştırmaları Dergisi, İTÜ Yayınevi bünyesinde, İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı tarafından Türkçe ve İngilizce olarak yılda iki kez (Haziran, Aralık) yayımlanan, hakemli, açık erişimli, çevrimiçi bir süreli yayındır.

Porte Akademik Journal of Music and Dance Studies is a biannually (June, December), peer-reviewed, open access, online periodical that is published in Turkish and English by ITU Turkish Music State Conservatory under ITU Press.

Porte Akademik Müzik ve Dans Araştırmaları Dergisi, Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Porte Akademik Journal of Music and Dance Studies is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

İLETİŞİM/CONTACT

İstanbul Teknik Üniversitesi
Türk Musikisi Devlet Konservatuarı
İTÜ Maçka Kampüsü, 34357,
Beşiktaş, İstanbul / Türkiye

Telefon/Phone: +90 212 248 90 87 Dahili: 119
Faks/Fax: +90 212 240 27 50
Web: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/porteakademik>
E-mail: porteakademik@itu.edu.tr

YAYIN KURULU || EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Atilla Coşkun Toksoy,
İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Müzikoloji Bölümü, toksoy@itu.edu.tr

Prof. Dr. Belma Oğul,
İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Müzikoloji Bölümü, ogulb@itu.edu.tr

Prof. Dr. Berna Kurt,
İstanbul Aydın Üniversitesi, bernakurt@gmail.com

Prof. Dr. Burcu Yıldız Ataş,
İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Müzikoloji Bölümü, burcuyildiz80@gmail.com

Prof. Dr. Gözde Çolakoğlu Sarı,
İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Müzikoloji Bölümü, gozde.colakoglu@gmail.com

Prof. Dr. Nesrin Kalyoncu,
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, kalyoncu_n@ibu.edu.tr

Doç. Dr. Bedirhan Dehmen,
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi,
İstanbul Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü,
bedirhandehmen@gmail.com

Doç. Dr. Eliot Bates,
The Graduate Center, City University of New York,
ebates@gc.cuny.edu

Doç. Dr. Onur Türkmen,
İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Müzik ve Sahne Sanatları
Fakültesi, oturkmen@bilkent.edu.tr

Doç. Dr. Ozan Baysal,
İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Müzikoloji Bölümü, ozanbaysal@yahoo.com

Doç. Dr. Şeyma Ersoy Çak,
İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Müzikoloji Bölümü, ersoyseyma@itu.edu.tr

Doç. Dr. Zeynep Gonca Girgin,
İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Müzikoloji Bölümü, budarom@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Eray Cömert,
İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Müzikoloji Bölümü, comert@itu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Murat Küçükkebe,
Dokuz Eylül Üniversitesi, murat.kucukebe@deu.edu.tr

Öğr. Gör. Dr. Serhan Dilhan Yavuz,
İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Müzikoloji Bölümü, dilhany@gmail.com

Öğr. Gör. Dr. Serkan Şener,
İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Müzikoloji Bölümü, senerser@gmail.com

Dr. Jacob Olley,
University of Cambridge, jo448@cam.ac.uk

HAKEMLER || REFEREES

Prof. Dr. Abdullah Akat,
İstanbul Üniversitesi

Prof. Dr. Ayşegül Kostak Toksoy,
İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Burcu Yıldız Ataş,
İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Nesibe Özgül Turgay,
Kocaeli Üniversitesi

Prof. Dr. Sevilay Çınar,
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Songül Karahasanoğlu,
İstanbul Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Aslıhan Erüzün Özel,
Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Elif Damla Yavuz,
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Doç. Dr. Fikret Merve Eken Küçükaksoy,
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Doç. Dr. İlke Boran,
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ali İhsan Alemlı,
İstanbul Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Deniz Özdemir Tunçer,
İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Özlem Er Civelek,
Başkent Üniversitesi

Öğr. Gör. Dr. Mustafa Gökhan Taş,
Bahçeşehir Üniversitesi

Öğr. Gör. Dr. Serkan Şener,
İstanbul Teknik Üniversitesi

İÇİNDEKİLER CONTENTS

Araştırma Makaleleri || Research Articles

- Usûlde Hayaletin Ardından Gitmek: Görünmeyen Darplar** 9
Follow On After Ghost In Usûl: Unseen Beats
Erkan KANAT ; Songül KARAHASANOĞLU
- Türk Makam Müziğinde Vokal Piyasa Tavrının 20. Yüzyıl Başlarındaki Performatif Yansımaları** 21
The Performative Reflections of The Vocal Market Style in Turkish Maqam Music in The Early 20th Century
Murat BİRER ; Hakkı Alper MARAL
- Streaming Servislerinin Normalizasyon Uygulamalarının Türkiye'deki Popüler Müzik Şarkılarına Etkileri: Spotify Örneği** 45
Normalization Applications of Streaming Services Effects on Popular Music Songs in Turkey: A Case Study of Spotify
Onur KARABİBER ; Songül KARAHASANOĞLU
- Müziklerarası Bir Seyahat: Adana'ya Gidek Mi?** 63
A Travel for Intermusicality: Adana'ya Gidek Mi?
Cevher SARIGÜL
- Türk Müziği Eğitim Kurumlarında Makam Odaklı Keman Başlangıç Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Metotların Önemi** 77
The Problems Encountered in Initial Violin Education in Turkish Music Educational Institutions and the Importance of Method Books
Yeliz KÖŞKER
- Gomidas'ın Türkçe-Kürtçe-Ermenice Derlemelerindeki Dans Ezgilerinin Analizi** 91
Analysis of Dance Tunes in Turkish-Kurdish-Armenian Compilations of Gomidas
Duygu GÜVENER ; Cenk GÜRAY
- Musical Minimalism: Is It a Misnomer?** 111
Müzikal Minimalizm: Bir Yanıltıcı Ad Mı?
Orhan TORUN

Kitap İncelemeleri || Book Reviews**Onur Öner'in 'İstanbul'un Müzik Okulları: II. Meşrutiyet ve Şehrin Müzik Hayatındaki Değişimler' Adlı Eserinin Değerlendirilmesi****123**

A Review of Onur Öner's Book 'İstanbul'un Müzik Okulları: II. Meşrutiyet ve Şehrin Müzik Hayatındaki Değişimler'

Hulusi ÖZBAY

Editörlerden

Müzik ve dans alanlarıyla ilişkili disiplin içi ve disiplinler arası çalışmalara açık olan Porte Akademik Müzik ve Dans Araştırmaları Dergisi, e-dergi formatıyla ve DergiPark bünyesinde 2023 yılı sayılarını yayınlamaktadır. Dergimiz tarihsel müzikoloji, müzik teorisi, müzikal analiz, veri analizi ve hesaplamalı müzikoloji, etnomüzikoloji ve müzik folkloru, organoloji, müzik sosyolojisi, müzik teknolojileri, kültürel çalışmalar, bilişsel müzikoloji, müzik felsefesi, müzik eğitimi, müzik edebiyatı, performans çalışmaları gibi alanlarda yayınlar yapmaktadır. 2023 yılının Haziran ayında okuyucu karşısına çıkan bu sayıda; müzik tarihi, müzik teorisi, etnomüzikoloji, popüler müzik, performans ve müzik eğitimi konularında hazırlanmış araştırma makalelerinin yanı sıra kitap incelemesi türündeki bir yazı da yer almaktadır.

Erkan Kanat ve Songül Karahasanoğlu'nun "Usûlde Hayaletin Ardından Gitmek: Görünmeyen Darplar" başlıklı makalesinde müzik endüstrisinde üretici kimlikler tarafından sıklıkla kullanılan ve Arap müzik kültürü ile kurulan kültürel etkileşimin belirteçleri arasında gösterilebilecek Vahde adlı ritim kalıbı incelenmektedir. Kayıtlı müzik ürünlerinin çoğu zaman süslemeli biçimde icra edildiği ve bu icra biçimlerinde Ghost adı verilen süsleme vuruşlarının usûlün darp sayısını arttırdığı ve ritim kurgusu açısından daha zengin duyulmasını sağladığı vurgulanmıştır. Popüler müzik alanında yapılan çalışmalara ritim kalıpları ve icra biçimleri üzerinden bir değerlendirme sunulmuştur.

Murat Biber ve Hakkı Alper Maral'ın kaleme aldığı "Türk Makam Müziğinde Vokal Piyasa Tavrının 20. Yüzyıl Başlarındaki Performatif Yansımaları" başlıklı makalede, günümüz Türk müziği icralarında *piyasa tavrı* olarak isimlendirilen icra şeklinin 20. yüzyıl başlarındaki oluşum süreci, *piyasa* olgusunun Türk makam müziğindeki etki alanları ve *klasik tavrı* ile *piyasa tavrı* ikilemine yönelik tespitler tarihsel ve kavramsal yönleriyle detaylı bir biçimde ele alınmaktadır.

Onur Karabiber ve Songül Karahasanoğlu'nun "Streaming Servislerinin Normalizasyon Uygulamalarının Türkiye'deki Popüler Müzik Şarkılarına Etkileri: Spotify Örneği" başlıklı makalesinde müzik endüstrisinin önde gelen oyuncularını olan streaming servislerinin son yıllarda birtakım normalizasyon uygulamaları yaparak endüstriyel bir standart belirlediği vurgulanmıştır. Bu standartlar, alanın önemli rekabet unsurları arasındaki ses şiddeti ve dinamik aralık gibi bir yarı endüstriyel, diğer yarı estetik tartışmaları içeren konular üzerinedir. Makale bu oyuncu ile konuyu Spotify özelinde ele almakta ve Türkiye'deki popüler müzik listelerinden seçtiği şarkıların özelliklerini inceleyerek yaptığı ölçümlerin sonuçlarını ortaya koymaktadır.

Cevher Sarıgül'ün "Müziklerarası Bir Seyahat: Adana'ya Gidek Mi?" başlıklı makalesinde, Müslüm Gürses'in yaşam öyküsünü ele alan *Müslüm* filminde yer alan *Adana'ya Gidek Mi?* türküsüyle birlikte, farklı zamanlarda ve türlerde yayınlanmış dört eser metinlerarası ilişkilerin örnekleri, metinlerarası analiz ve monofonik transkripsiyonlar ile incelenmektedir. Kültürlerarası etkileşim ve kolektif belleğin, yeni müzikal metinlerin etrafında belirginleştiği vurgulanmakta, popülerlik kazanma süreçlerinde kolektif belleğin rolü incelenmektedir.

Yeliz Köşker'in "Türk Müziği Eğitim Kurumlarında Makam Odaklı Keman Başlangıç Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Metotların Önemi" başlıklı makalesinde, Türk Müziği'nde kemanın tarihsel süreci üzerine bilgiler verilmekte Türk Müziği temelli keman metotlarına dair daha önceden yapılan araştırmalar incelenmekte, değerlendirmeleri yapılmaktadır. Söz konusu eğitime ilişkin bir model ve metot önerisi bu makalenin temel amacıdır.

Duygu Güvener ve Cenk Güray, "Gomidas'ın Türkçe-Kürtçe-Ermenice Derlemelerindeki Dans Ezgilerinin Analizi" başlıklı makalelerinde, Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde Türkiye'de halk müziği derleme çalışmaları yapan ve geniş bir yelpazedeki müzik malzemesini günümüze ulaştıran Gomidas Vartabed'in Türkçe, Kürtçe ve Ermenice dillerinde derlediği dans ezgilerinden oluşan bir seçkiyi makam-

sal ve ritmik özellikleri yönüyle incelemektedir. Makale, Gomidas Vartabed'in Erivan'da yayımlanan ve Türkiye'deki müzikoloji çevrelerinin henüz pek aşına olmadığı külliyatındaki ezgileri gündeme getirmesi nedeniyle literatüre önemli bir katkı sağlamaktadır.

Orhan Torun'un kaleme aldığı "Musical Minimalism: Is It a Misnomer?" başlıklı makale, *müzikal minimalizmi* kavramsal, teorik ve tarihsel olarak irdeleyerek onun ayırt edici özelliklerini disiplinlerarası bir yöntemle tartışmaktadır.

Porte Akademik'in bu sayısındaki kitap incelemesini kaleme alan Hulusi Özbay, Dr. Onur Öner'in Geç Osmanlı İstanbul'unda müziğin sosyal tarihine odaklanan *İstanbul'un Müzik Okulları II. Meşrutiyet ve Şehrin Müzik Hayatında Değişimler* başlıklı kitabını incelemiştir. Özbay, kitabı disiplinlerarası alana bir katkı olarak değerlendirirken, yazarın kitap içerisindeki başlıklar altında 20. yüzyıl başlarında İstanbul'da ortaya çıkan müzik okulları ve bu okulların şehrin müzik hayatını nasıl etkilediğine dair ulaştığı tespitlerine de değinmektedir. Haziran 2022'de yayınlanan kitap, ayrıca müzik tarih yazımına yeni bakış açıları ve kaynaklar sunması bakımından da değerlendirilmiştir.

24. sayımıza makaleleriyle katkı sağlayan yazarlarımıza, titizlikle yürüttükleri değerlendirmeler için hakemlerimize ve sayının yayına hazırlanmasında emeği bulunan herkese teşekkürlerimizi sunar; keyifli okumalar dileriz.

Gözde Çolakoğlu Sarı, Eray Cömert